

Ernst & Young Assurance Services SRL
Cladirea Bucharest Tower Center, Etaj 21
Bd. Ion Mihalache nr. 15-17, Sector 1
011171 Bucuresti, Romania

Tel: +40 21 402 4000
Fax: +40 21 310 7219
office@ro.ey.com
ey.com

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre actionarii BRD - Groupe Societe Generale S.A.

Raport asupra auditului situatiilor financiare

Opinia

Am auditat situatiile financiare consolidate si individuale ale BRD - Groupe Societe Generale SA („Banca”) care cuprind situatia pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2016, situatia profitului sau pierderii, situatia rezultatului global, situatia modificarilor capitalurilor proprii si situatia fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative.

In opinia noastra, situatiile financiare consolidate si individuale anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare consolidate si individuale a Bancii la data de 31 decembrie 2016, ca si a performantei financiare consolidate si individuale si a fluxurilor de numerar consolidate si individuale ale acesteia pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare.

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca conform Codului etic al profesionistilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA) si conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Romania si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanta pentru auditul situatiilor financiare din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului desfasurat asupra situatiilor financiare in ansamblu, si in formarea opiniei noastre asupra acestora, si nu emitem o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie.

Building a better
working world

Pentru fiecare aspect de mai jos, am prezentat în acel context o descriere a modului în care auditul nostru a abordat respectivul aspect.

Am îndeplinit responsabilitățile descrise în secțiunea „Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare” din raportul nostru, inclusiv în legătură cu aceste aspecte cheie. În consecință, auditul nostru a inclus efectuarea procedurilor proiectate să răspundă la evaluarea noastră cu privire la riscul de erori semnificative în cadrul situațiilor financiare. Rezultatele procedurilor noastre de audit, inclusiv ale procedurilor efectuate pentru a aborda aspectele de mai jos, constituie baza pentru opinia noastră de audit asupra situațiilor financiare anexate.

Ajustări pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienței

Identificarea de către conducere a indicațiilor de depreciere și determinarea ajustărilor pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienței este un proces complex ce implică estimări și utilizarea raționamentului profesional. O astfel de analiză este realizată în mod inerent în condiții de incertitudine implicând evaluarea unei multitudini de elemente, respectiv utilizarea de ipoteze, inclusiv cu privire la situația financiară a contrapartidei, fluxurile așteptate de numerar ale debitorilor precum și intrările nete de numerar așteptate din potențiala vânzare a garanțiilor.

O atenție deosebită este acordată aspectelor noi sau care au avut o evoluție importantă pe parcursul anului 2016, așa cum este Legea nr. 77/2016 privind darea în plată.

Utilizarea de tehnici de modelare și ipoteze diferite ar putea conduce la diferențe semnificative în estimarea ajustării pentru deprecierea creditelor. Notele 2 e) și 9 la situațiile financiare prezintă mai multe informații în legătură cu estimarea ajustării pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienței.

Datorită ponderii semnificative a creditelor și avansurilor acordate clienței (reprezentând 53.7% din totalul activelor consolidate și 53.3% din totalul activelor la nivel individual) și a incertitudinii implicate de procesul de estimare, considerăm că aceasta este un aspect cheie de audit.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, analiza metodologiei Bancii cu privire la identificarea indicațiilor de depreciere, evaluarea ajustărilor specifice de depreciere și respectiv a ajustărilor colective pentru depreciere. Am evaluat eficacitatea proiectării și operării controalelor interne privitoare la monitorizarea creditelor și la determinarea ajustărilor de depreciere, inclusiv calitatea datelor și a sistemelor relevante.

În legătură cu ajustarea pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel individual, analiza noastră s-a concentrat pe expunerile clienței corporate cu cel mai mare potențial de impact asupra situațiilor financiare și a luat în considerare ipotezele cheie ce stau la baza identificării și cuantificării deprecierei creditelor, cum sunt fluxurile de numerar așteptate ale debitorilor, valoarea realizabilă a garanțiilor și estimarea recuperărilor ulterioare evenimentului de pierdere. Am implicat specialiștii noștri în evaluare, acolo unde a fost cazul, pentru a ne acorda suportul necesar în efectuarea procedurilor de audit.

In legatura cu ajustarea pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel colectiv, am analizat metodologia Bancii, ipotezele si parametrii utilizati si documentatia de validare a modelelor, unde a fost cazul.

Am evaluat, de asemenea daca informatiile prezentate in situatiile financiare privind riscul de credit sunt adecvate.

Provizioane pentru litigii si alte riscuri si cheltuieli

Procesul de constituire a provizioanelor implica estimari care presupun un nivel ridicat de rationament profesional, astfel existand riscul inerent ca valoarea provizioanelor sa difere semnificativ de pierderile efectiv realizate ulterior datei raportarii. Banca constituie provizioane pentru litigii si alte riscuri, notele 2 e), 16 si 21 la situatiile financiare prezentand mai multe informatii privind estimarea acestora. Principalele aspecte care au implicat exercitarea rationamentului profesional de catre conducere sunt litigiile privind protectia consumatorilor si disputa cu autoritatile fiscale in urma inspectiei desfasurate de acestea.

Provizioanele pentru litigii si alte riscuri sunt importante pentru auditul nostru deoarece procesul de determinare a acestor provizioane este unul complex si implica un nivel ridicat de rationament profesional.

Procedurile de audit efectuate au inclus, printre altele, o evaluare a guvernantei Bancii in aceasta privinta, a proceselor si controalelor interne legate de constituirea provizioanelor, precum si a ipotezelor conducerii, avand in vedere explicatiile si documentatia furnizate de catre conducere si consilierii juridici pentru constituirea provizioanelor semnificative.

Am obtinut scrisori de confirmare de la avocatii externi si am comparat opinia acestora cu ipotezele si evaluarea conducerii privitoare la impactul si informatiile de furnizat in situatiile financiare aferente litigiilor semnificative.

Evaluarea noastra s-a concentrat pe aspectele semnificative, mai ales cele noi sau care au avut evolutii notabile pe parcursul anului 2016, asa cum sunt litigiile legate de protectia consumatorilor respectiv inspectia autoritatilor fiscale si disputa cu acestea. Expertii nostri fiscali au fost implicati in analiza si coroborarea ipotezelor folosite in determinarea nivelului provizioanelor si a datoriiilor contingente avand in vedere cerintele legale relevante.

Am evaluat, de asemenea, adecvarea informatiilor furnizate de Banca in situatiile financiare cu privire la provizioanele pentru litigii si alte riscuri.

Building a better
working world

Tehnologia informatiei (IT) si sistemele relevante pentru raportarea financiara

O parte semnificativa a operatiunilor Bancii si a procesului de raportare financiara se bazeaza pe sistemele IT care implica procese automate si respectiv controale privitoare la colectarea, stocarea si procesarea informatiilor. O parte importanta a acestui sistem de control intern implica existenta unor procese si controale privind accesul utilizatorilor si managementul schimbarii, respectiv asigurarea conformarii cu acestea. Astfel de controale au o importanta deosebita, deoarece ele asigura ca accesul si modificarea datelor din sistemele IT se efectueaza doar de catre persoane autorizate, intr-o maniera adecvata.

Mediul IT al Bancii este complex, cu un numar semnificativ de sisteme interconectate si baze de date. Dat fiind nivelul ridicat de automatizare a proceselor relevante pentru raportarea financiara si a complexitatii mediului IT al Bancii, o mare parte a procedurilor de audit a fost concentrata in aceasta arie. Avand in vedere cele mentionate consideram ca aceasta arie reprezinta un aspect cheie de audit.

Ne-am concentrat procedurile de audit pe acele sisteme si controale IT care sunt semnificative pentru raportarea financiara. Avand in vedere faptul ca procedurile efectuate asupra sistemelor IT presupun expertiza specifica, am implicat in efectuarea procedurilor de audit specialistii nostri in IT.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, intelegerea si evaluarea mediului de control IT in ansamblu si a controalelor existente, inclusiv a celor care se refera la accesul la sisteme si date, precum si la modificarea de sisteme IT. Am particularizat abordarea de audit in functie de semnificatia financiara a sistemului si de existenta de proceduri automate care sunt derulate de respectivul sistem.

Ca parte a procedurilor de audit am testat eficacitatea operarii controalelor privind acordarea drepturilor de acces pentru a determina daca doar utilizatorii desemnati aveau posibilitatea de a crea, modifica sau sterge conturi de utilizatori pentru aplicatiile relevante. Am testat de asemenea eficacitatea operarii controalelor legate de dezvoltarea si modificarea aplicatiilor pentru a determina daca acestea sunt autorizate, testate si implementate in mod corespunzator. In plus, am evaluat si testat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor incorporate in aplicatii si a celor dependente de sisteme IT din procesele relevante pentru auditul nostru.

Alte informatii

Alte informatii includ Raportul Anual al Consiliului de Administratie, dar nu includ situatiile financiare si raportul nostru de audit cu privire la acestea. Conducerea este responsabila pentru alte informatii.

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare nu acopera alte informatii si nu exprimam nicio forma de concluzie de asigurare asupra acestora.

În legatură cu auditul efectuat de noi asupra situațiilor financiare, responsabilitatea noastră este de a citi aceste alte informații și, făcând acest lucru, de a analiza dacă acestea nu sunt în concordanță, în mod semnificativ, cu situațiile financiare sau cunoștințele pe care le-am obținut în urma auditului sau dacă acestea par să includă erori semnificative. Dacă, în baza activității desfășurate, ajungem la concluzia că există erori semnificative cu privire la aceste alte informații, noi trebuie să raportăm acest lucru. Nu avem nimic de raportat în acest sens.

Responsabilitatea conducerii și a persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situațiile financiare

Conducerea Bancii are responsabilitatea întocmirii și prezentării fidele a situațiilor financiare în conformitate cu Ordinul Bancii Naționale a României nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aplicabile instituțiilor de credit, cu modificările și clarificările ulterioare, și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare care sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

La întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă să evalueze abilitatea Bancii de a-și desfășura activitatea conform principiului continuității activității și să prezinte, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și folosirea principiului continuității activității, mai puțin în cazul în care conducerea intenționează să lichideze Banca sau să îi înceteze activitatea sau nu are nicio alternativă reală decât să procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiară a Bancii.

Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, luate în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative cauzate de eroare sau fraudă și de a emite un raport de audit care să includă opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, însă nu este o garanție că un audit desfășurat în conformitate cu standardele ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, atât la nivel individual sau luate în ansamblu, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit in conformitate cu standardele ISA, ne exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe intreg parcursul auditului. De asemenea:

- Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare, cauzate fie de frauda fie de eroare, stabilim si efectuam proceduri de audit care sa raspunda acestor riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a constitui o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate include complicitate, falsuri, omisiuni intentionate, declaratii false sau evitarea controlului intern.
- Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al Bancii.
- Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii, si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoilei semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
- Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.
- Obtinem suficiente probe de audit adecvate cu privire la informatiile financiare ale entitatilor sau activitatilor din cadrul Grupului (Banca si subsidiarele sale) pentru a exprima o opinie asupra situatiilor financiare consolidate. Suntem responsabili pentru indrumarea, supravegherea si efectuarea auditului la nivelul grupului. Suntem singurii responsabili pentru opinia noastra de audit.

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatarile semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

De asemenea, prezentam persoanelor responsabile cu guvernanta o declaratie cu privire la conformitatea noastra cu cerintele etice privind independenta si le comunicam toate relatiile si

alte aspecte care pot fi considerate, in mod rezonabil, ca ar putea sa ne afecteze independenta si, unde este cazul, masurile de siguranta aferente.

Dintre aspectele pe care le comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanta in cadrul auditului asupra situatiilor financiare din perioada curenta si, prin urmare, reprezinta aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte in raportul nostru de audit, cu exceptia cazului in care legislatia sau reglementarile impiedica prezentarea publica a aspectului respectiv sau a cazului in care, in circumstante extrem de rare, determinam ca un aspect nu ar trebui comunicat in raportul nostru deoarece se preconizeaza in mod rezonabil ca efectele negative ale acestei comunicari depasesc beneficiile interesului public al comunicarii respectivului aspect.

Raport asupra altor cerinte legale si de reglementare

Raportare asupra unor informatii, altele decat situatiile financiare si raportul nostru de audit asupra acestora

Pe langa responsabilitatile noastre de raportare conform standardelor ISA si descrise in sectiunea „Alte informatii”, referitor la Raportul Anual al Consiliului de Administratie, noi am citit Raportul Anual al Consiliului de Administratie si raportam urmatoarele:

- a) in Raportul Anual al Consiliului de Administratie nu am identificat informatii care sa nu fie consecvente, sub toate aspectele semnificative, cu informatiile prezentate in situatiile financiare la data de 31 decembrie 2016, atasate;
- b) Raportul Anual al Consiliului de Administratie include, sub toate aspectele semnificative, informatiile cerute de Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, cu modificarile si clarificarile ulterioare, Anexa 1, punctele 11-14 privind Raportul administratorilor, respectiv punctul 37 privind Raportul consolidat al administratorilor.

c) pe baza cunostintelor noastre si a intelegerii dobandite in cursul auditului situatiilor financiare intocmite la data de 31 decembrie 2016 cu privire la Banca si la mediul acesteia, nu am identificat informatii eronate semnificative prezentate in Raportul Anual al Consiliului de Administratie.

In numele

Ernst & Young Assurance Services SRL

Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania

Cu nr. 77/15 august 2001

Gelu Gherghescu

Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania

Cu nr. 1449/9 septembrie 2002

Bucuresti, Romania

14 martie 2017